

Kúria végzése

Az ügy száma: Bhar.II.272/2025/6.
A határozat szintje: harmadfok
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2025. június 3.
Az ügy tárgya: vesztegetés hatósági eljárásban büntette
Terhelt (ek): ...
Első fok: Székesfehérvári Törvényszék, 16.B.66/2022/18., ítélet, tárgyalás,
2023. november 14.
Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 2.Bf.102/2024/12., ítélet, tárgyalás,
2024. december 10.

Rendelkező rész

A Kúria a vesztegetés hatósági eljárásban büntette miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2024. december 10. napján kihirdetett 2.Bf.102/2024/12. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezésből a legkevesebb 3 (három) hónap tartamra utalást mellőzi.

I n d o k o l á s

[1] I. A Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség a 2.Nyom.564/2021. számú vádiratában emelt vádat a vádlottal szemben a Btk. 295. § (1) bekezdésébe ütköző vesztegetés hatósági eljárásban büntette elkövetése miatt.

[2] A kijelölés folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék a 2022. október 28. napján tárgyalás mellőzésével meghozott 16.Bpk.76/2022/2. számú büntetővégzésében a vádlottal szemben vesztegetés hatósági eljárásban büntette [Btk. 295. § (1) bekezdés] miatt 1 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztést szabott ki, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre

felfüggesztette, továbbá a vádlottat az ügyvédi tevékenység gyakorlásától 2 évre eltiltotta és vele szemben 3.000 euró erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

[3] A határozattal szemben a vádlott tárgyalás tartás iránti indítványa alapján eljáró Székesfehérvári Törvényszék a 2023. november 14-én meghozott 16.B.66/2022/18. számú ítéletével a vádlottat az ellene emelt vesztegetés hatósági eljárásban büntették [Btk. 295. § (1) bekezdés] vádjára alól felmentette és a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költséget az államra terhelte.

[4] Az ítélettel szemben az ügyészség a vádlott terhére a felmentése miatt, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

[5] Az ugyancsak kijelölés alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. december 10. napján meghozott 2.Bf.102/2024/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a vádlottat bűnösnek mondta ki vesztegetés hatósági eljárás büntetésében [Btk. 295. § (1) bekezdés] és ezért 7 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 2 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének, „de legkevesebb 3 hónap kitöltését követő napon” bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottal szemben 1.065.600 forint vagyonekmozgást rendelt el és kötelezte az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[6] II. 1. A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentettek be fellebbezést felmentés érdekében.

[7] A vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlanságáról alkotott álláspontját vitatta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, így bizonyítás felvételének – utalva a Kúria Bhar.614/2023/26. számú közzétett határozatára – másodfokú eljárásban helye sem lett volna. Mindezen túl azzal is érvelt, miszerint tanú 1 meghallgatására már az elsőfokú eljárásban is részletesen sor került, melyhez képest semmiféle új előadást nem tett a másodfokon felvett bizonyítás során, így módon az nem szolgál alapul a felmentő ítélet megváltoztatására. Hangsúlyozta, hogy tanú 1 a másodfokú bizonyítás során is tagadta, hogy a vádlott részéről bármilyen anyagi juttatás ígérete elhangzott volna, erre tekintettel pedig egyetlen objektív bizonyíték sem támasztja alá a vádlott bűnösségét, a másodfokú ítélet ezáltal az „in dubio pro reo” elvét sérti.

[8] Másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt azzal, hogy a 62 éves, közel negyvenéves ügyvédi praxist folytató vádlottal szemben kiszabott büntetés megtorló jellegű, az eljárás megindítása óta eltelt idő tartamára is tekintettel a foglalkozástól eltiltás mellőzése, vagy legfeljebb a törvényi minimumban való kiszabása lehet indokolt, és indítványt tett a vádlott személyi körülményeire tekintettel a Btk. 102. §-ában meghatározott előzetes mentesítésére is.

[9] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.185/2023/7. számú átiratában a vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket nem találta alaposnak és a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[10] Kifejtette, hogy az ítélet – a bejelentett fellebbezéseknek megfelelő – megváltoztatására nincs alapos ok, miután a másodfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával, a tényállásnak az általa felvett bizonyítás, továbbá az ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetés alapján történő kiegészítésével, illetve pontosításával megalapozott tényállást állapított meg, amely a harmadfokú eljárásban is irányadó.

[11] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság törvényes és okszerű következtetést vont le tanú 1 vallomásaiban rejlő ellentmondások eredőjére, a lefolytatott bizonyítás eredményeként

pedig arra vonatkozóan is, hogy tanú 1 a 2021. június 7. napján és a másodfokú eljárásban tett nyilatkozatai közötti lényeges ellentmondásra elfogadható magyarázatot adni nem tudott.

[12] Utalt rá, hogy a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, az eltérő tényállás megállapítására, valamint a bűncselekmény minősítésére törvényesen került sor. A másodfokú bíróság a bűnösségi körülmények helyes számbavételét követően törvényes büntetést szabott ki, melyek közül az ügyvédi foglalkozása felhasználásával elkövetett bűncselekmény esetében egyik büntetés kiszabásának mellőzésére sincs törvényes alap.

[13] 3. A Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulatára tekintettel nyilvános ülésen bírálta el.

[14] 3.1. A nyilvános ülésen a védő perbeszédében az írásban részletesen indokolt fellebbezésében foglaltakat fenntartva, és azzal egyező érvek alapján elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[15] Hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben nincs a bizonyítékoknak olyan zárt logikai láncolata, amely alapján a vádlott bűnösségére kétséget kizáró módon következtetni lehetne, vagy azt meg lehetne állapítani, miután a bizonyítékokat vizsgálva van egy többször módosított, önmagának is ellentmondó tanúvallomás, továbbá olyan lehallgatási jegyzőkönyvek, amelyek tartalma a vád állításának igazolására alkalmatlan, de a vádlott által soha nem vitatott, a fiókjában összegyűrés nélkül megtalált vallomás sem igazolja, hogy a vádlott pénz felajánlásával bűncselekményt követett volna el.

[16] 3.2. A Legfőbb Ügyészség képviselője perbeszédében az írásbeli indítványában foglaltakkal egyezően, az abban foglaltakat fenntartva a fellebbezéseket nem tartotta alaposnak és a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[17] Indokolása szerint a másodfokú bíróság helyesen foglalt állást az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságáról és az indokolási kötelezettség teljesítésének hiányosságáról, az eltérő tényállást pedig a felülmérlegelés tilalmának megsértése nélkül, a részleges megalapozatlanság eszközeinek törvényes igénybevételével küszöbölte ki, erre tekintettel a védelmi fellebbezésben felhívott, közzétett döntés nem irányadó.

[18] Vitatta a kiszabott büntetés eltúlzottságára vonatkozó védelmi álláspontot is azzal, hogy az időmúlás mértéke további enyhítést nem indokol, a bűncselekmény jellege folytán sem a kiszabott foglalkozástól eltiltás mellőzése, de az előzetes mentesítésben részesítés sem indokolt. Hangsúlyozta, hogy a bűncselekmény elkövetésére egy bünszervezetben elkövetett költségvetési csalás kapcsán került sor, ahol a vádlott védői szerepe körében a törvényes korlátot lépte át, a foglalkozástól eltiltás kiszabott tartama erre tekintettel méltányosnak tekinthető.

[19] 3.3. A vádlott – a védője által előadottakhoz csatlakozva – felmentését indítványozta és az elkövetés óta eltelt idő tartama alapján érvelt a jelentős időmúlás bekövetkezése mellett.

[20] **III.** A vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezések nem alaposak.

[21] 1. A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezések alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek a törvényi előfeltétele – az elsőfokú és másodfokú ítélet közötti eltérés a bűnösség kérdésében – teljesült [Be. 615. § (1)-(2) bekezdés]. A másodfokú ítéletben a vádlott bűnösségének megállapítása a vesztegetés hatósági eljárásban büntette kapcsán az e bűncselekmény miatt első fokon történt felmentése ellenében történt, és ez a tény, illetve ezen rendelkezés sérelmezése a fellebbezésekben a másodfellebbezésnek a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában, valamint (5) bekezdésében meghatározott feltételeket is kimeríti.

[22] 2. A Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást. A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül az ügynevezett abszolút, majd az ügynevezett relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok megtartása, ezt követően pedig – amennyiben az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni – a tényállás megalapozottsága.

[23] Ennek előrebocsátásával és sorrendjében a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdésébe, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlenül az első- és/vagy másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné, az ügy érdemi elbírálását kizárná (ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak).

[24] Ugyancsak nem észlelt a harmadfokú bíróság olyan, ún. relatív eljárási szabálysértést sem, ami a Be. 609. § (1) bekezdésében írt feltételeknek megfelelne; megjegyezve azt is, hogy a harmadfokú eljárásban ez – döntési jogkör hiányában – egyébként sem vezethetne hatályon kívül helyezésre, mert azt a törvény eljárási szabálysértés okán csak a Be. 625. § (1) bekezdésében, a (2) bekezdés a) pontjában és a (3) bekezdésében írt esetekben teszi lehetővé.

[25] 3. A harmadfokú felülbírálat ezt követő, a jelen ügyben a védelmi fellebbezés által is relevánssá tett szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a fellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[26] A Be. 619. § (1) bekezdése, illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra,

– ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott,

– vagy az iratok alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[27] A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által – az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is – megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás (javítás) helyénvalósága is. Főszabályként ugyanis a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[28] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

– a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,

– a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli,

– és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[29] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése.

[30] Kivételesen azonban a Be. felment e kötöttség alól és megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, avagy eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon. Ennek kereteit, korlátait a Be. 593-594. §-ai határozzák meg.

[31] A másodfokú bíróság általi tényjavítás elsődleges és általános feltétele, illetve indoka azonban, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Megalapozatlanság hiányában az elsőfokú ítéleti tényállás bármilyen helyesbítése,

kiegészítése, avagy eltérő tényállás megállapítása a másodfokú bíróság által, eljárási szabályba ütközik.

[32] Az eltérő tényállás megállapításának úgyszintén az az alapvető feltétele, hogy a tényállás megalapozatlan legyen (BJD 8349.). Ha a tényállás megalapozott, akkor még felmentő határozat érdekében sem lehet eltérő tényállást megállapítani pusztán a bizonyítékok eltérő értékelésével (BJD 7761., 8377.).

[33] A harmadfokú bíróságnak ezért – mielőtt a másodfokú bíróság általi tényállás-módosítások megalapozottságát vizsgálja – először a tényállás-megállapítás eljárásjogi alapjának a mikéntjét, megvalósulását kell felülbírálnia. Ez a harmadfokú bíróság részéről sem tényjavítás, hanem a másodfokú ítélet eljárásjogi felülbírálatának része.

[34] 3.1. A jelen ügyben ennek egyébiránt perdöntő jelentősége is van, hiszen az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján a vádlott cselekménye nem bűncselekmény, vagyis az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz képest a felmentő rendelkezés jogi értelemben nem téves, ezzel szemben a másodfokú bíróság által megállapított tényálláshoz képest a vádlott cselekménye bűncselekmény, ennek megfelelően a másodfokú bíróság bűnösséget kimondó döntése a logikus, egyúttal – annak megfelelően – törvényes. Az ügy megítélése szempontjából tehát – amit a védelem helytállóan, közzétett határozattal alátámasztva felismert – a releváns kérdés az, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás egyáltalán változtatható volt-e a másodfokú felülbírálat eredményeként, és még igenlő esetben is további vizsgálat tárgyát képezi annak érdemi helytállósága, megalapozottsága.

[35] A Kúria ezzel összefüggésben előrebocsátja, hogy a 2018. július 1-jével hatályba lépett Be., túllépve a korábbi büntetőeljárási kódex szabályozási rendszerén, a másodfokú bíróság érdemi eljárásában jelentős bővítést végzett, egyrészt a reformatórius jogkört illetően, amikor kötelezővé tette a részleges megalapozatlanság kiküszöbölését, másrészt az eltérő tényállás megállapításának lehetősége körében azzal, hogy megteremtette az elsőfokú bíróság által felmentett terhelt bűnösségének a másodfokú bíróság által, eltérő tényállás alapján való megállapításának törvényi lehetőségét.

[36] A felülbírálat terjedelme valójában annak a kereteit határozza meg, ahol a jogorvoslati eljárásban a másodfokú bíróság revíziós jogkörét alkalmazhatja. A Be.-ben főszabályként a teljes körű revízió elve érvényesül, ami azt jelenti, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletével szembeni fellebbezés a jogorvoslati eljárást megindította, jelentőségét veszti az, hogy ki és milyen okból fellebbezett, a másodfokú bíróság ugyanis a fellebbezéssel támadott elsőfokú határozat egészét, így az ítélet valamennyi rendelkezését, a tényállás megalapozottságát és az ítéletet megelőző bírósági eljárást egyaránt vizsgálata tárgyává teszi [Be. 590. § (1) és (2) bekezdés].

[37] A másodfokú bíróság eljárásában meghatározó előírás az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásához kötöttsége, amely ténylegesen azt jelenti, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, úgy a másodfokú bíróság köteles határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítani. Mindez az elsőfokú bíróság azon törvényi kötelezettségével áll összefüggésben, hogy az elsőfokú bíróság köteles a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat értékelni és mérlegelésük alapján az ítéleti tényállást megállapítani. Ezzel a bírói tevékenységgel párosul – a rendes jogorvoslati eljárásban – a felülmérlegelés tilalma is.

[38] Az ítéleti tényállás megalapozottságának fogalmát a büntetőeljárási törvény pozitív módon nem határozza meg. A megalapozottság a törvényesen lefolytatott bizonyítási eljárást követően, a múltban lezajlott és a vádhatóság által a vád tárgyává tett események valósághű, helyes és hiánytalan megállapítását jelenti. A tényállás tehát – a törvényi előírás grammatikai

és rendszertani értelmezéséből következően – akkor megalapozott, ha megalapozatlansági hibában nem szenved. A megalapozatlanság tehát nem más, mint tényállási hiba, amelyet alapvetően bizonyítási hiányosságok, az ügyiratoknak megfeleltethetőség hiánya, téves bírói ténykövetkeztetések eredményeznek.

[39] Ha a tényállás kisebb részben nincs felderítve, hiányos, részben eltér a bizonyítást tárgyát képző ügyiratok tartalmától, vagy egyes ténybeli következtetései helytelenek, a megalapozatlanság részleges [Be. 592. § (2) bekezdés]. Részleges megalapozatlanság esetében az elsőfokú ítélet „javítását” a másodfokú bíróságnak kötelező elvégeznie, ennek eszközei a tényállás kiegészítése vagy helyesbítése, illetve eltérő tényállás megállapítása az ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján [Be. 593. § (1) bekezdés].

[40] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten arra az esetre rendel alkalmazni, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vezethet [Kúria Bhar.III.1.436/2018. (EBH 2019.B.9.)].

[41] A Be. 593. § (2) bekezdésének 2021. január 1-jei módosítása a felülmérlegelés tilalmára vonatkozó rendelkezést hangolta össze a Be. 591. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezéssel.

Azonban míg a Be. 591. § (1) bekezdés c) pontja eltérő tényállásról szól, addig a Be. 593. § (2) bekezdés módosított normaszövege a tények eltérő értékelésére vonatkozóan tartalmaz szabályozást. Az eltérő tényállás – a következetes ítélkezési gyakorlat, valamint a Be. 593. § 2023. január 1-jével hatályos (5) bekezdése szerint is – a bűnfelelősség kérdésében való gyökeres különbözőséget jelenti és nyilvánvalóan nem azonos az eltérő tény fogalmával.

[42] A Be. 593. § (2) bekezdése – módosított szövegében – azt rendezi, hogy ha a megalapozatlansági hibát a másodfokú bíróság feltárta és annak kiküszöbölése során olyan eltérő tény merült fel, amelyre vonatkozóan az elsőfokú bíróság is végzett értékelést, akkor az a másodfokú bíróságot ne fossza meg annak a lehetőségétől, hogy hangsúlyozottan és kizárólag az adott körben elvégezhesse a bizonyíték újraértékelését. Ez tehát éppen ezért nem a bizonyíték felülmérlegelése, hanem újra- vagy átértékelésének minősül, amire azonban a törvény – feltételként a tényállás megalapozatlanságához kötve – kifejezett eljárásjogi alapot ad.

[43] 3.2. A jelen ügyben a Kúria osztotta a másodfokú bíróság álláspontját és egyetértett azzal, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást részben megalapozatlannak minősítette, miután az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben hiányos, részben felderítetlen és a megállapított tényekből további tényre helytelen következtetést tartalmazott [Be. 592. § (2) bekezdés a), b) és d) pont].

[44] A tényállás megalapozottságát érintő védői állásponttal összefüggésben a Kúria előre bocsátja, hogy a tényállás abban az esetben lenne megalapozott, ha az az említett hibáktól mentes lett volna. Mindez pedig azt feltételezi, hogy a bíróság számot ad minden egyes bizonyítékról, minden egyes bizonyíték minden összefüggéséről és ez alapján jut arra a következtetésre, hogy nem fogadhatóak el azok a bizonyítékok, amelyek a vádlottat a bűnösség szempontjából terhelik, nevezetesen a jelen ügyben annak a ténynek a megállapítása kapcsán, hogy nemcsak egyfajta olyan egyeztetések voltak, amelyet az elsőfokú bíróság megállapított, hanem kifejezetten pénzfelajánlás is történt a vádlott részéről tanú 1 irányában

a kívánt tartalmú vallomás megtétele érdekében. Márpedig ebben a körben az elsőfokú bíróság jelentős mértékben adós maradt. A védő által hivatkozott Bhar.614/2023/26. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti döntés tehát a jelen esetben pontosan a tényállás másodfokú bíróság által helyesen megállapított megalapozatlansága okán – amelyre tekintettel még bizonyítás felvételének is helye volt – nem képez hivatkozási alapot.

[45] Mindazonáltal megjegyzi a Kúria, hogy a harmadfokú bíróság e hivatkozott döntésben – a kifejtett elvi alapokon állva – ugyancsak helytállónak találta a másodfokú bíróság általi tényjavítást; a jelen ügyben a Kúria ugyanazon jogértelmezéssel jutott ugyanolyan jogkövetkeztetésre.

[46] Jelen ügyben a másodfokú bíróság ítélete indokolásában kimerítő részletességgel nemcsak számba vette az elsőfokú bíróság által bizonyítékként értékelt bizonyítási eszközöket, a mérlegelés tárgyát képező bizonyítékokat, hanem pontosan, végighaladva az elsőbírói döntésre vezető bizonyítás fázisain, precízen jelölte meg annak valamennyi hiányosságát és deklarálta helytállón, miszerint a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök teljes körű értékelése az elsőfokú bíróság részéről elmaradt.

[47] Maradékaltan indokolását adta annak a megállapításának, amellyel vitatta az elsőfokú bíróság álláspontját – az ellentmondásosság okán – tanú 1-nek a vádlottat terhelő vallomása elfogadhatóságáról, továbbá annak, amikor helytelen bírói következtetésnek értékelte a szóban forgó tanú vallomásán túl a vádlottat terhelő egyéb bizonyítékok létének hiányát.

[48] Az elsőfokú bíróság – ahogyan azt a másodfokú bíróság kifogásolta – nem számolt el tanú 1 rendelkezésre álló valamennyi tanúvallomásával, ráadásul pontosan azt a releváns vallomását hagyta figyelmen kívül, amely kapcsán a vallomásainak ellentmondásossága okaként hivatkozott körülmény – a fogvatartása – nem állt fenn, mert azt szabadlábban tette meg.

[49] Jelen esetben tanú 1 a korábbi vallomásai kapcsán arra hivatkozott, hogy a fogvatartás reá gyakorolt kedvezőtlen hatásai miatt tett a jelen ügy vádlottja bűnösségét érintően eltérő tartalmú nyilatkozatokat, következésképpen az ilyen, mindezekről mentes környezetben előadott vallomása figyelmen kívül semmiképpen nem hagyható. Mindezen túl ez az a vallomás, amit tárgyi bizonyíték is alátámaszt, egy olyan tárgyi bizonyíték, amivel szintén nem számolt el az elsőfokú bíróság; ez pedig a tanú 1 nevében megírt és a vádlott irodájában tartott házkutatás alkalmával előkerült vallomás.

[50] Az ügy specialitása folytán nem mellékes körülmény e vallomás papíralapú formátumban való előkerülésének módja, nevezetesen, hogy feltalálására az ügyvédi irodában, a szemetesben, összetépett állapotban került sor, főként, hogy annak létét, illetve, hogy bármiféle tanú 1-hez köthető dokumentummal, irattal vagy elektronikus adattal rendelkezik, a vádlott a kutatás megkezdésekor tagadta (nyomozati irat 196. oldal). Mindezek után – megjegyezve, hogy a lefoglalt iratok között a tanú 1 nevéhez köthető dokumentumok tartalmilag nem voltak azonosak az összetépett vallomással (nyomozati irat 202. oldal, 206-208. oldal, 212-216. oldal) – súlyt veszített az a vádlotti hivatkozás, mely szerint a papíralapú vallomás, illetve annak összetépett a jogellenes cselekményétől azért teljesen független, mert az az asztalfiókban érintetlenül fellelhető volt. Igen nagy jelentősége van annak – és azzal a másodfokú bíróság sem foglalkozott –, hogy az összetépett, illetve a vádlott asztalfiókjában fellelt és a számítógépén talált vallomás tartalma eltért egymástól, és éppen az összetépett vallomás utolsó bekezdése foglalta magában azt a vádlott által célzott tartalmat, miszerint a bűncselekmény irányítója nem a vádlott ügyfele, személy 1, hanem az elhunyt személy 2 volt. Következésképp a vádlott személye egyértelműen köthető a kívánt tanúvallomáshoz és az is egyértelmű ténybeli következtetési alapot ad, hogy a vádlott a kutatás előtt éppen ettől a vallomástól – valamint a tanú személyes adatait tartalmazó feljegyzéstől és a szintén hozzá köthető meghatalmazástól – kívánt mindenképpen megszabadulni.

[51] Ekként az elsőfokú bíróság a kutatás eredményével, továbbá a vádlott és tanú 1 közötti kapcsolatfelvétellel és annak célzatával összefüggésben leginkább a leplezett eszközök útján beszerzett bizonyítékok anyagával nem számolt el; így anélkül, hogy annak bármiféle indokát is adta volna, pusztán kinyilatkoztatta, hogy az abból származó bizonyítékok a vádlott bűnösségét nem támasztják alá.

[52] A másodfokú bíróság azonban lényegében minden, az elsőfokú bíróságnak felrótt hiányt javított és pótolta. Ennek kapcsán a – megalapozatlanság kiküszöbölésének törvényi eszközeként – bizonyítás keretében tanú 1-et tanúként kihallgatta; egyrészt megnyilatkoztatta arra a bizonyos, az elsőfokú bíróság által elmulasztott, 2021. június 7-én tett további tanúvallomására (nyomozati irat 573-577. oldal), de általában a vallomásai összességére nézve is, ami a bizonyítékok komplex értékelése folytán nyilvánvalóan szükséges volt. Minderre pedig a másodfokú bíróságnak az eljárásjogi alapja is megvolt, hiszen ezt a vallomást az elsőfokú bíróság – annak ellenére, hogy az ügyiratok tartalmazták és az ügyészség a vádiratban ismertetését külön indítványozta is – nem érintette.

[53] A másodfokú bíróság tanú 1 valamennyi vallomásának – irathű – ismeretében, azzal összefüggésben vizsgálta egyrészt, hogy miképp értékelhető az előzmények után az összetépett vallomásnak az előkerülése, másrészt, hogy mindezt a leplezett eszközökből származó anyag hol és mennyiben támasztja alá. Nem vitás – és ezt tanú 1 vallomása is alátámasztotta –, hogy a tanú a vádlottal apósának valamilyen polgári ügye folytán került kapcsolatba, és pontosan ebben az elsőfokú bíróság által nem vizsgált vallomásában nyilatkozott arról, hogy azután, hogy a vádlottól segítséget kért, a vádlott viszont segítséget igényelt. Ennek lényege a vádlott által személy 1-nek tulajdonított üzeneten alapult, amely személyes adatai megadásában és egy A/4-es lapon lévő vallomás „bemagolásában” állt, amelyet egy ügyvédi irodában kell(ett volna) aláírnia, és ami tartalmát tekintve személy 1-nek a vele szemben költségvetést károsító bűncselekményben betöltött szerepének jelentős módosulására alkalmas nyilatkozat megtételéről szólt (nyomozati irat 575. oldal).

[54] Tehát pontosan ez a vallomás az, amit alátámasztanak egyéb bizonyítékok is, mint az ügyvédi irodában megtalált, összetépett – aláírás nélküli – vallomás, mint tárgyi bizonyíték és a leplezett eszközökből származó anyagban lévő – az elsőfokú bíróság által összefoglalóan, míg a másodfokú bíróság által részletesen idézett – párbeszéd, amelyek a tárgyi bizonyítékokból egyébként is levonható következtetést tudati szinten is egyértelműen megállapíthatóvá teszik. Jelen esetben pedig ennek pontosan azért van jelentősége, mert a másodfokú bíróság felismerte annak a védelmi érvelésnek a jelentőségét, amelyet a vádlottnak tanú 1-gyel való találkozása céljában megjelölt.

[55] A Kúria elvi éllel már korábbi határozatában is rámutatott, hogy a tudat aktuális tartalmáról közvetlenül ismerete – értelemszerűen – csak az érintett személynek lehet; arra azonban a külső történésekből, a vádlottnak a külvilágban megnyilvánuló magatartásából ténybeli következtetést lehet levonni.

[56] Ez a ténybeli következtetés azonban csak akkor lehet helytálló, ha a szűkebb értelemben vett tényállásba [Be. 451. § (5) bekezdés első fordulat] tartozó külső, a külvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a megállapított belső tények valóban következnek (Kúria Bfv.II.1256/2015/5.). Ez a követelmény olyan fokban mellőzhetetlen, hogy még felülvizsgálati eljárásban is – amelyben alapszabály a tényállás érinthetetlensége [Be. 650. § (2) bekezdés, Be. 659. § (1) bekezdés] – elvárt, elvétése pedig szükségszerűen feloldást igényel (BH 2018.239.). Jogerő előtt – így a másodfokú és a harmadfokú eljárásban – a megállapított külső történések és a tudati tények közötti ellentét feloldásának törvényes módja a tényállás helyes ténybeli következtetés útján való helyesbítése [Be. 593. § (1) bekezdés].

[57] Jelen esetben külső, külvilági tények, mely szerint vádlott

- a személy 1 és társai ellen az adóhatóság vizsgálati osztálya előtt indult büntető ügyben mint meghatalmazott védő személy 1 védelmét látta el;
- védencével, személy 1-gyel személyes találkozók, telefonos kapcsolattartás keretében egyeztettek az eredményes védelmi feladatok ellátása érdekében;
- Személy 1 érdekében 2021. február elseje és 2021. március 17-e közti időben – több ízben találkozott az ezen ügyben gyanúsítottként kihallgatott tanú 1-gyel;
- ügyvédi irodájában 2021. március 19-én foganatosított házkutatás során feltalálásra került több részre tépve a tanú 1 nevében készített írásbeli aláíratlan vallomás.

[58] E külvilági tényeket a leplezett eszközök alkalmazásából származó bizonyítási anyag tölti ki további tartalommal, amely tanú 1 2021. június 7-én megtett tanúvallomásának megfeleltethetően igazolja a vádlott és a tanú közötti találkozások tényét és azok célját, így azt, hogy tanú 1-től a személyes adatai átadását várták, de a beszélgetésből egyértelműen kiderül, hogy tanú 1 megijedt, mikor személy 2 neve szóba került, továbbá, hogy visszakozott és kérette magát, illetve, hogy a vádlott maga ígérte ügyfelének a megoldást, nevezetesen, hogy „elrendez mindent” (nyomozati irat 337. oldal), és az is kiderült, hogy a vallomás már kész, csak még nincs aláírva {másodfokú ítélet [113]-[121]}.

[59] Az összetépett, aláíratlan tanúvallomás kapcsán is van jelentőséggel bíró más beszélgetés, amelyet a vádlott az adminisztrátorával folytatott, időben éppen az után, hogy tudomást szerzett tanú 1 letartóztatásáról és amelyben „minden” összetépését kérte számon (nyomozati irat 312. oldal). Az konkrétan nem hangzott el, hogy a „minden” összetépése tanú 1 vallomását jelenti, de a beszélgetésből kiderül, hogy a minden a „meghatit” is jelenti. Az ezt követően, egy nap elteltével foganatosított kutatás (nyomozati irat 197. oldal) során pedig a hatóság a szemetesben egy, tanú 1 személyes adatait tartalmazó, 3 részre tépett B/5 méretű lapot, egy 4 részre tépett, tanú 1 nevével ellátott, aláíratlan meghatalmazást, továbbá egy 6 részre tépett, aláírás nélküli, tanú 1 nevével ellátott iratot talált, amely tartalmát tekintve pontosan arról szólt, amit tanú 1 tanúvallomásában is előadott, és amiért – mint segítségért – a vádlott neki 3.000 eurót felajánlott. Azt már csak a teljesség kedvéért jegyzi meg a Kúria, hogy a vallomás tanú 1 által említett „betanulásának módszerére” az ügyiratokban, más személyeket és konkrét következményeket érintően már van adat a 2021. március 18-án és 21-én gyanúsítottként tett vallomásában is (nyomozati irat 16. és 119. oldal), továbbá, hogy senki által sem cáfoltan, az összetépetten megtalált vallomásnak értékelhető irat valójában – érdemben és formálisan – úgy tartalmazza tanú 1 nyilatkozatát, hogy azt, ezzel a tartalommal ő maga a vádlottnak el sem mondta.

[60] Mindezek után kétség nem fér ahhoz, hogy a másodfokú bíróság – tanú 1 tanúvallomását elfogadva – megalapozott tudati tényt állapított meg, amikor azt rögzítette, hogy a vádlott és tanú 1 találkozájának célja az volt, hogy tanú 1 a költségvetési csalás büntette miatt folyamatban lévő büntetőügyben, a bűnszervezet irányító személy kiléte kapcsán valótlán tartalmú vallomást tegyen, melyben személy 1 helyett a 2020. július 4. napján elhunyt személy 2-t nevezze meg.

[61] A másodfokú bíróság tehát a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján törvényesen küszöbölte ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlanságát, kérte számon az indokolási kötelezettség részbeni elmulasztását, és az említett jogszabályi hivatkozás (3) bekezdése alapján helyesen alapította határozatát az általa eltérően megállapított tényállásra. A Kúria pedig ezt a másodfokú bíróság által ítélezésének alapjául elfogadott – az elsőfokú bíróság által megállapított, de a másodfokú bíróság által lényegi részében módosított – tényállást megalapozottnak találta, melyet mindössze egyetlen nyilvánvaló elírás folytán, egy dátumot érintően szükséges javítani; a másodfokú bíróság ítélete [68] bekezdésében személy 1-nek az alapügyben eljáró nyomozó hatósághoz

benyújtott írásbeli vallomásának kelte – ahogyan azt a vádirat is tartalmazza – helyesen 2020. szeptember 22. napja (nyomozati irat 159. oldal).

[62] E helyesbítéssel a másodfokú bíróság által megállapított és ítékezésének alapjául elfogadott tényállás mindenben megalapozott, így az a Kúria határozatának alapjául is szolgált [Be. 619. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont].

[63] 4. A másodfokú bíróság által megállapított eltérő tényállásból a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, és a vádlott terhére rótt cselekmények jogi minősítése is törvényes.

[64] 4.1. A Btk. 295. § (1) bekezdésében meghatározott vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban büntettét az követi el, aki azért, hogy más a bírósági, választottbírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse, neki vagy rá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér.

[65] A bűncselekmény jogi tárgya a bírósági, választottbírósági és a hatósági eljárások szabályos, jogellenes befolyásolástól mentes működése.

[66] Elkövetési tárgya a jogtalan előny, amely jellegét tekintve lehet vagyoni (leggyakrabban pénz vagy pénzbeli értéket képviselő dologi juttatás), illetve személyes jellegű, amelynek lényege, hogy az elkövetőt vagy rá tekintettel mást a korábbinál kedvezőbb helyzetbe juttasson.

[67] A bűncselekmény elkövetési magatartása az előny adása vagy ígérese, melynek célja az, hogy aki kapja, az az adott eljárásbeli jogosítványaival ne éljen, a kötelezettségeit ne teljesítse. Az előny ígérete a konkrét előny jövőbeli adásának szóbeli, írásbeli vagy ráutaló magatartással történő kilátásba helyezésével valósul meg.

[68] A bűncselekmény csak szándékosan, a célzatosságra tekintettel kizárólag egyenes szándékkal követhető el; vagyis az elkövető kifejezetten kívánja, hogy a megvesztegetett személy az adott eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse. Jog alatt értendő mindazon lehetőség gyakorlása, amely egy adott eljárási pozícióban szereplő résztvevő – így például tanú – részére a jogszabály lehetővé tesz, kötelezettség pedig, amit ugyanezen személyek számára előír. A törvényes joggal való nem élés vagy kötelezettség megszegése érdekében történő elkövetés megalapozza a bűncselekmény megállapíthatóságát.

[69] A bűncselekmény az előny adásával, vagyis azon objektív helyzet megteremtésével, amikor a passzív alany az előny birtokába juthat befejezett, míg az előny ígérete esetén ez az ajánlatnak a megvesztegetett személy tudomására jutásával következik be (BH 2013.174.), annak elfogadása vagy visszautasítása a törvényi tényállás megvalósulása szempontjából közömbös.

[70] 4.2. A jelen ügy tényállása szerint a vádlott egy kiemelt tárgyi súlyú büntetőügyben védői képviseletet látott el, mely során az általa képviselt, továbbá az ügy egy másik gyanúsítottjával folytatott egyeztetéseket, ez utóbbi keretében 3.000 eurót ajánlott az általa elvárt és előre megírt tartalmú vallomás megtételéért.

[71] Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) az általános rendelkezések között az ügyvédi hivatás tevékenység jellegét, annak mibenlétét, egyfajta definícióját adja meg, amikor úgy szabályoz, hogy az ügyvédi hivatás az ügyfél jogai és jogos érdekei érvényesítésének, kötelezettségei teljesítésének elősegítésére, az ellenérdekű felek közötti jogvita – lehetőség szerinti – megegyezéssel történő lezárására irányuló tevékenység, amely tevékenység magában foglalja az igazságszolgáltatásban való közreműködést [Ügyvédi tv. 1. § (1) bekezdés]. Az ügyvédi hivatás, meghatározásából

kitűnően elsősorban a jogalkalmazáshoz és az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenység.

[72] A törvény kifejezetten rögzíti, hogy az ügyvédi tevékenység az ügyfél és az ügyvéd közötti bizalmon alapul, mellyel azt is kifejezésre juttatja, hogy az ügyvédi tevékenység gyakorlása esetén nem érvényesül pártatlansági követelmény, hiszen az ügyvédi tevékenység gyakorlójának a jognak és az ügyfele érdekeinek legmegfelelőbb szolgáltatást kell nyújtania [Ügyvédi tv. 1. § (2) bekezdés].

[73] Az ügyvédi hivatás gyakorlása garanciális okokból a közhatalmi szervektől függetlenül történik, azonban az emellett törvényi alapú ügyfélérdek sem ad felhatalmazást az ügyvédi tevékenység parttalan folytatására, határait a jogbiztonság követelményét érvényre juttató normák kijelölik. Az Ügyvédi törvény már maga is általánosságban megköveteli, hogy az ügyvéd kizárólag a jog által biztosított kereteken belül érvényesítse a jogot kereső ügyfél érdekét, annak előírásával, hogy az ügyvédi tevékenység gyakorlójának az ügyvédi tevékenységet – többek között – a jogszabályok megtartásával kell gyakorolnia, továbbá az ügyvédi tevékenység gyakorlása nem irányulhat jogszabály megkerülésére, jogszabályba ütköző célra, vagy ilyen jogügyletben való közreműködésre [Ügyvédi tv. 1. § (3) és (5) bekezdés].

[74] A büntetőjog területére konkretizálva, egyrészt abból kell kiindulni, hogy a védelem joga az Alaptörvényből fakadó alapjog, amely kifejezetten rögzíti, hogy a büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt [Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) XXVIII. cikk (3) bekezdés].

[75] A védő büntetőeljárási kötelezettségeit meghatározó törvényi előírás a védő részére a terhelt érdekében minden törvényes védekezési eszköz és mód kellő időben történő felhasználását, továbbá a védekezés törvényes eszközeiről a terhelt felvilágosítását írja elő [Be. 42. § (4) bekezdés b) és c) pont], vagyis a terhelt érdekében való közreműködés korlátjaként ellentmondást nem tűrően szabályozza a törvénynek való megfelelést. E határt átlépő magatartás, a súlyától függően fegyelmi vétség (Ügyvédi tv. 107. §), de adott esetben bűncselekmény megállapítására is vezethet. A jelen ügyben ez történt.

[76] A védekezési taktika megbeszélése általában önmagában – szűk kivétellel – nem büntetendő cselekmény, ehhez képest az ügy tanújával vagy más terheltjével való megbeszélés sem valósít meg önmagában feltétlenül bűncselekmény. Azonban 3.000 euró, azaz nem vitásan jelentősnek minősülő előny ajánlása egy meghatározott tartalmú vallomás megtétele érdekében a vád tárgyát képező bűncselekmény törvényi tényállását maradéktalanul kimeríti, mely alól nem csak, hogy nem mentesít a védői tevékenység, hanem az ügyvédi hivatás szimbolizmusára tekintettel kifejezetten fokozza a bűncselekmény tárgyát.

[77] A vádlott terhére rótt cselekmény jogi minősítése tehát törvényes, azzal a harmadfokú bíróság is egyetértett, következésképpen a felmentésre irányuló védelmi perorvoslatok eredményre nem vezethettek.

[78] 5. A másodfokú bíróság a vádlottal szemben a helyesen feltárt büntetéskiszabási tényezők alapján törvényes, tartamában megfelelő és arányos büntetést szabott ki.

[79] 5.1. A Kúria előrebocsátja, hogy az, miszerint az egyébként büntetlen előéletű személlyel szemben nem látott lehetőséget a Btk. 33. § (4) bekezdésének alkalmazásával más büntetési nem kiszabására, az kizárólag a bűncselekmény jellegével és azzal áll összefüggésben, hogy a korrupciós bűncselekmények között szabályozott ezen bűncselekményt a vádlott mint ügyvéd, a védői tevékenysége körében követte el.

[80] Az irányadó büntetési tétel három évig terjedő szabadságvesztés, a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középmérték egy év hét hónap tizenöt nap. A másodfokú bíróság a vádlott

tekintetében felmerülő súlyosító és enyhítő körülményeket ítélete indokolásának [147]-[148] pontjában maradéktalanul számba vette, azokat súlyuknak megfelelően értékelte.

[81] Kellő nyomatékot tulajdonítva az enyhítő körülmények számának és nyomatékának, a középértéktől jócskán elmaradó, a törvényi minimumhoz közelítő tartamban szabta ki a szabadságvesztés büntetést, mely a büntetéskiszabási körülmények komplex értékelésével eltúlzottnak semmiképpen nem tekinthető.

[82] A Kúria egyetértett azzal a másodbírói döntéssel is, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető, annak ellenére, hogy bár jellegét tekintve a vádlott súlyos bűncselekmény elkövetésében marasztalt, azonban életkorára, élethelyzetére, az egyébként folytatott kedvező életvitelére figyelemmel a végrehajtás próbaidőre felfüggesztése megalapozott és indokolt. A felfüggesztés próbaidejének a törvényi minimumot meghaladó tartama a bűncselekmény tárgyi súlya, a törvényi minimumhoz mégis közeli mértéke az enyhítő körülmények értékelését kellően kifejezi, egyúttal a szabadságvesztés mértékével is arányban álló.

[83] A Be. 617. §-ára figyelemmel a harmadfokú eljárásban is – az eljárás ezen szakaszának jellegére tekintettel fokozott mértékben – irányadó a Be. 605. § (2) bekezdése, amely szerint a tényállás kiegészítésének, illetve helyesbítésének hiányában a törvényi büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés kisebb megváltoztatásának nincs helye. A másodfokú bíróság a vádlott javára megállapítható enyhítő körülményeket teljeskörűen értékelte, így lényeges enyhítésre már a további időmúlás, az elkövetés óta eltelt összesen immár négy és fél év sem ad alapot, így tehát arra nincs ok. A kismértékű változtatást pedig – miután érdemi tényállás-változtatásra nem került sor – a törvény kizárja, ekként a másodfokú ítéletben kiszabott büntetés mérséklésére nem kerülhetett sor.

[84] A szabadságvesztés büntetéssel összefüggésben a másodfokú bíróság az anyagi jogi jogszabálynak megfelelően határozta meg a végrehajtási fokozatot és rendelkezett a szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. Ez utóbbi rendelkezés annyiban pontosítandó, hogy a büntetés kitöltését követő legkorábbi időpont megjelölésénél a „de legkevesebb három hónap” tartamra utalás – mivel az a jelen ügyben a kiszabott szabadságvesztés tartamára tekintettel értelmezhetetlen – teljesen szükségtelen, ezért e fordulatot a Kúrai mellőzte. Mindezen túl a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára vonatkozó rendelkezés jogszabályi alapja a másodfokú ítéletben nyilvánvaló elírás folytán téves, az helyesen a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja.

[85] 5.2. Helytállóan alkalmazta a másodfokú bíróság az ügyvédi foglalkozás felhasználásával elkövetett bűncselekményre tekintettel a vádlottal szemben a foglalkozástól eltiltás büntetést is.

[86] A foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása a Btk. 52. § (1) bekezdése alapján bírói mérlegelésen alapuló esetkör; a bíróság akkor dönthet e büntetési nem alkalmazásáról, ha az elkövető a bűncselekményt a szakképzettséget igénylő foglalkozása szabályainak megszegésével szándékosan vagy gondatlanul [Btk. 52. § (1) bekezdés a) pont], vagy ha foglalkozásának felhasználásával, azaz a foglalkozás nyújtotta lehetőség közvetlen kihasználásával szándékosan, a foglalkozást a bűncselekmény elkövetésének eszközeként használva követte el [Btk. 52. § (1) bekezdés b) pont; Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménynel felülvizsgált és módosítás nélkül fenntartott 18. BK vélemény].

[87] A másodfokú bíróság pedig helytállóan hivatkozott a foglalkozástól eltiltás alkalmazására vezető vagylagos okok mindegyikének egyidejű fennállása okán e büntetési nem alkalmazásának indokoltságára.

[88] Ha egy ügyvéd a hivatásával visszaélve, az ügyvédi munkakörében követ el korrupciós bűncselekményt, az különösen súlyos társadalmi megítélés alá esik. Az ügyvéd szakmája bizalmi hivatás, amelynek alapja a jog tisztelete és az etikus magatartás. Az ilyen visszaélés nemcsak az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat rendíti meg, hanem az egész jogrendszer integritását is veszélyezteti. A társadalom az ilyen eseteket általában kiemelten elítéli, mivel a jogi képviselőre szoruló emberek védtelennek érezhetik magukat, ha pont azok élnek vissza a hatalmukkal, akiknek őket védeniük kellene. Az ilyen körben tartozó, bűncselekményt megvalósító magatartás esetén, a generális és speciális prevenció alapján a foglalkozástól eltiltás büntetésként kiszabása – általában – nem mellőzhető; annak tartama – egyfelől a cselekmény súlyára, más oldalról viszont a vádlott személyére és élethelyzetére tekintettel – ugyancsak megfelelő.

[89] 5.3. Az alkalmazott jogkövetkezményekhez tartozik az előzetes mentesítés kérdése, amely vizsgálatát a másodfokú bíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelményre tekintettel – hivatalból is – teljesítette. A Kúria pedig mind a döntésével, mind az indokaival egyetért.

[90] A Btk. 102. § (1) bekezdése szerint a bíróság az elítéltet előzetes mentesítésben részesítheti, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes.

[91] A törvény eleve behatárolja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, ezen belül pedig a bíróság mérlegeléséhez köti. Ehhez képest az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a terhelt személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő. Nem a terhelt büntetőjogi felelősségéről való döntésről van szó, hanem arról, hogy a bűncselekménye ellenében és kiszabott büntetése mellett, a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos következményeket is (BH 2018.135).

[92] A vádlott törvénysértő bűncselekménye – amint a Kúria arra a foglalkozástól eltiltás kapcsán már utalt – foglalkozása felhasználásával és annak szabályainak megsértésével elkövetett olyan korrupciós bűncselekmény, amely a bírósági és a hatósági eljárások szabályos, jogellenes befolyásolástól mentes működését, az ebbe vetett társadalmi érdek védelmét hivatott biztosítani. A vádlott jogászai végzettsége folytán ennek szakavatott letéteményese, aki a jogi képviselő ellátása során pontosan olyan magatartást fejtett ki, amely a szóban forgó bűncselekmény jogi tárgyát képező társadalmi érdek nyílt semmibevételében nyilvánult meg, melynek lényege, hogy az eljárás valamennyi szereplője jogellenes befolyásolástól mentesen gyakorolhassa jogait, illetve teljesíthesse kötelességeit. Az ilyen jellegű, az igazságszolgáltatás működésében részt vevő szervek működésére is kihatás gyakorlására alkalmas magatartás felvállalása az adott személy társadalomra veszélyességének megítélésében figyelmen kívül nem hagyható, még akkor sem, ha az időmúlás a vádlott javára szóló nyomatékos körülmény, miután ez utóbbi az érdemesség szempontjából irreleváns, így ehhez képest az előzetes mentesítés törvényi indoka hiányzik.

[93] 5.3. A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a korrupciós bűncselekmények kapcsán az ígért vagyoni előny tárgyára is el kell rendelni a vagyonek kobzást; a másodfokú bíróság ennek is megfelelően rendelkezett a vádlott által ígért 3.000 euró összeg elkövetéskori legkedvezőbb árfolyama értékén a vagyonek kobzásról [Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménnyel felülvizsgált és módosítás nélkül fenntartott 78. BK vélemény].

[94] 5.4. A másodfokú ítéletnek a további rendelkezése – a bűnügyi költség viselésére való kötelezés szintén törvényes, a Be. 574. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő.

[95] *A döntés elvi tartalma*

1. Tényállás-változtatásnak, a részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének törvényes eszközei felhasználásával eltérő tényállás megállapításának alapja van, ha az elsőfokú bíróság nem valamennyi bizonyíték mérlegelésével és a lehetőség szerinti, valamennyi összefüggés vizsgálata nélkül megállapított tényállás alapján jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt – bizonyítottság hiányában – nem követte el. 2. Ha egy ügyvéd a hivatásával visszaélve, az ügyvédi munkakörében követ el korrupciós bűncselekményt, az különösen súlyos társadalmi megítélés alá esik. Az ilyen visszaélés nemcsak az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat rendíti meg, hanem az egész jogrendszer integritását is veszélyezteti, ezért az ebbe a körbe tartozó, bűncselekményt megvalósító magatartás esetén, a generális és speciális prevenció alapján a foglalkozástól eltiltás büntetésként kiszabása – általában – nem mellőzhető.

[96] IV. A Kúria a fentebb írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletét – a rendelkező részben írt helyesbítéssel – a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

Budapest, 2025. június 3.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.I.102/2024/12. számú ítélete a Kúria Bhar.II.272/2025/6. számú ítélete folytán 2025. június 3. napján jogerős és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2025. június 3.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke